

עבודותיו של **שלומי חגי** נעות במרחב שבין נוף לדימוי. בתערוכה זו יוצר חגי מערכת אקולוגית של סמלים בה נרקמים הקשרים בין מדיומים ודימויים מגוונים. הטבע משמש כמקור השראה למהלך מורכב יותר של הפשטה ופרגמנטציה של הדימוי.

הצילום משמש את חגי ככלי עזר כבר מתחילת דרכו כאמן, מקבל מבט מחודש. בעבודותיו נוצרת מערכת דואלית של נקודות מבט ושל תפיסה של דימוי, המבט של הצייר המצלם/הצלם המצייר. "התחלתי לצלם טבע ובעלי חיים מתוך משהו חיצוני לאמנות, משהו אישי. הרבה שאלו אותי אם הפסקתי לצייר. אבל בכל זאת, לא היה איזשהו חיבור בין המדיומים בהקשר של צילום טבע, צילום היה בעיקר בסופי שבוע. לא נלחמתי בכך, שאלתי את עצמי שאלות אבל החלטתי להניח לזה. לאחר זמן התחלתי לרשום צילומים של ציפורים בדיו על נייר".

לאורך התערוכה השמים נוכחים ונסתרים בו זמנית. האדמה כמעט ואינה קיימת, בעלי החיים נראים כמרחפים בחלל. המערכת האקולוגית שנוצרת נמצאת בספרות שמעלינו ומתקיים בה איזון עדין בין עולמות שאולים. אנו כצופים מקבלים אפשרות למבט חלקי בפרגמנטים המרכיבים את העולם האפשרי שיצר חגי.

בעלי כנף מילאו תפקיד חשוב בתרבויות שונות דרך אמונות וסמלים. במצרים העתיקה עופות רבים היו מקודשים ונקשרו לרוב לחיים שלאחר המוות וביניהן המגלן (Ibis). ציפור זו נראית פעמים רבות בעודה אוכלת בלהקות, מנקרת את הבוץ או את השלוליות בחיפוש אחר מזון. בתרבות המצרית היא מסמלת את האל תחות, אל החוכמה והידיעה. בתרבות יוון העתיקה, העגורים מוזכרים באילאדה של הומרוס. שם מסופר שבזכות הצפייה במעופם שובה הלב והמשתנה, המציא הגיבור היווני פאלאמאדס אותיות יווניות חדשות. האנפה מתוארת במיתולוגיה היוונית כסוג של שליח. במיתולוגיה מסופר על כך שאתנה, אלת החוכמה והמלחמה, שלחה אנפה לאודיסאוס כדי שידעו שהיא צופה בו ובאנשיו. השקנאי במיתולוגיה היוונית קשור לחיים שלאחר המוות. במיתולוגיה המצרית האמינו כי השקנאי מספק למתים מעבר בטוח בעולם התחתון. ואילו בנצרות הוא נקשר להקרבה של ישו מתוך האמונה המוטעית כי השקנאים פוצעים את עצמם בעת מחסור חמור במזון למען צאצאיהם. הפסיון מתואר בימי הביניים כסמל של הקרבה ומייצג ייסורים בנצרות¹.

חגי משתמש בדימוי הנצחי של הפייטה בעבודה 'השקנאים', המורכבת משלושה רישומים וצילום². בשני הרישומים הראשונים עפים השקנאים בחלל שאינו מוגדר. בצילום מופיעים השקנאים במופעי מרהיב של תעופה ברקע נוף הררי. לאחר מכן, ברישום האחרון מגיע המוות. ברישום זה, מוצגת דמותו של שומר הטבע הנושא בידיו את השקנאי המת שנורה ע"י ירי לא חוקי.

¹ מקור המילה 'פסיון' הוא מלטינית מאוחרת (Passionem) ומשמעותה ייסורים.

² פייטה (Pietà), היא שם כולל ליצירות אמנות שמציגות את מרים המערסלת את בנה ישו המת, לאחר שהורד מן הצלב.

John Constable
Study of Clouds 28 July
1822

Alfred Stieglitz
Equivalent, 1930

הענן הבודד המופיע בתערוכה מספק את הרקע, את המוסיקה ואת מצב הרוח. עננים הם מדיום של התגלות שדרכו האלים מראים את עצמם. הם מגרש משחקים לדמיון האנושי, שבו אנו יכולים לראות מספר צורות ויצורים. הם מוסיקת מצב רוח, הרקע הרגשי לסצנה. הם תופעות טבע מורכבות, אשר מאתגרות את יכולתנו לתצפית מדויקת.

לאורך תולדות האמנות ניתן לראות שני מקרים מעניינים של אמנים הבוחנים את העננים כמושא היצירה שלהם. מחקרי השמן של ג'ון קונסטבל על השמיים, מראים הבנה יוצאת דופן של המבנה ותנועת העננים. ציורי העננים של קונסטבל צוירו בצבעי שמן, על דפים גדולים של נייר עבה. ציורי העננים מתוארכים, עם השעה ביום, כיוון הרוח ותזכירים אחרים על גבם. המחקר האטמוספרי של קונסטבל מעניק מבט נוסף ושונה על הטבע. הצילום האקוויוולנטי ניתן להגדרה ולהבנה רק בהקשר של הצלם ואישיותו, אקוויוולנט = שווה ערך. הצלם הגרמני אלפרד שטיגליץ טבע לראשונה את המונח והתכוון בכך לתיאור אובייקט, שיהיה אקוויוולנט, שווה ערך, למשהו הקשור באישיותו של הצלם, בהרגשתו, באני שלו. ניסיון לתת ביטוי לחוויה המחברת את האמן לטבע, לתחושה, להרגשה, למשהו אישי. האקוויוולנט הוא גם המרה, בנצרות היין הוא אקוויוולנט לדם של ישו והלחם לבשרו.

העבודה 'Closer to Van Eyck' מורכבת משני רישומים וציור שמן. חגי מקיים דיאלוג עם יצירתו של יאן ואן אייק 'הערצת השה הקדוש', או בשמו האחר 'The Ghent Altarpiece'. במרכז חלקו העליון

Jan van Eyck
Ghent Altarpiece (open), completed 1432

של הציור מצויר ישו. לימינו מופיע יוחנן המטביל ומשמאלו מריה. בעבודתו של חגי, מופיעות שתי דיות שחורות (עוף דורס) ברישום דיו על נייר. הדיה היא ציפור המוזכרת במיתולוגיה המצרית כקשורה לדמותה של איזיס, אלת הרפואה, הקסם והטבע. איזיס פורשת את כנפי הציפור שלה מעל גופתו של בעלה אוזיריס, אל המוות. בכך היא מקימה אותו לתחייה. ביצירתו של חגי פונות הדיות אל הציור הצבעוני במרכז המופשט לכאורה.

ציור זה נראה במבט ראשוני כצילום תקריב. אך למעשה, זוהי דגימת שכבות הציור בבגדיו של ישו ביצירתו של ואן אייק.

הבחירה של חגי בואן אייק, "אבי" טכניקת הציור בשמן כמו מבקשת לבחון לעומק את התחביר ביצירתו של ואן אייק את שכבות הציור ואת הדרך בה נוצרה. חגי מוסיף מבט בהגדלה (Macro) המעניקה משמעות שוות ערך למהלך הכללי של התערוכה רישום, ציור וצילום המתכנסים לכדי יצירה אחת.

עדי שלמון